

Η εικόνα της Εκκλησίας της Ελλάδος

1. Η «ενοχλητική» επιρροή της Εκκλησίας στο λαό

Στο τέταρτο τμήμα της ομιλίας του, ο Μακαριώτατος έκανε αρχικά λόγο για τα συνδυασμένα πυρά και τη λάσπη, που δέχεται τελευταία η Εκκλησία της Ελλάδος και οι ποιμένες Της από τους δεδηλωμένους αρνητές Της, πού ενοχλούνται, φοβούνται και δεν ανέχονται τον πειστικό και φερέγγυο λόγο Της, τη δυναμική παρουσία Της στα πνευματικά και κοινωνικά δρώμενα του τόπου, το μεγάλο ειδικό βάρος Της στη συνείδηση του λαού και την επιρροή Της σε αυτόν, και την ανενδοίαστη απόφαση των νέων υπέρ Αυτής, και μεταχειρίζονται κάθε μέσο, θεμικό και αθέμιτο, προκειμένου να Την διαβάλουν και να Την αποκόψουν από την κοινωνία. Η Εκκλησία όμως, τόνισε, δεν κάμπτεται και δεν υποστέλλει τη σημαία του αγώνα υπέρ της αληθείας, έχοντας τη στήριξη και την αγάπη του πιστού λαού.

2. Η μέριμνα της Εκκλησίας για κάθε πτυχή της ανθρώπινης ζωής.

Περαιτέρω, ο Μακαριώτατος τόνισε ότι η αντίληψη ορισμένων, ότι η Εκκλησία δεν έχει δικαίωμα να ενδιαφέρεται για καθετί που απασχολεί το ποίμνιό Της, είναι αλλοτριωτική της αποστολή Της, καθώς κατά την ποιμαντική Της ευθύνη δεν υπάρχει πτυχή της ανθρώπινης ζωής που να μην αποτελεί και δική Της μέριμνα στο βαθμό πού απασχολεί τα παιδιά Της. Πάνω απ' όλα όμως, σημείωσε, η Εκκλησία είναι, όχι ιδεολογία, αλλά σωτηρία του ανθρώπου και ανάγκη της ψυχής του ως μέλους μιας κοινότητας, και προς αυτή την κατεύθυνση συστηματικά εργάζεται.

3. Το πνευματικό έργο κύρια αποστολή της Εκκλησίας

Ο Μακαριώτατος υπογράμμισε το εντυπωσιακό πνευματικό και ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας της Ελλάδος, που αποτελεί την κύρια αποστολή Της και πρέπει συνεχώς να ενισχύεται, καθώς ο λαός θρησκεύει και χρειάζεται να γνωρίσει σε βάθος το περιεχόμενο της Πίστεως. Μίλησε δε για την ανάγκη αναδιάρθρωσης των Κατηχητικών Σχολείων, λειτουργίας σε κάθε μεγάλη Ενορία Σχολών Γονέων και Κύκλων Μελέτης της Αγίας Γραφής, επιμόρφωσης των ήδη υπαρχόντων εκκλησιαστικών στελεχών και προσέλευσης νέων.

4. Επιτακτικό το αίτημα της κάθαρσης στην Εκκλησία.

Ο Μακαριώτατος επισήμανε ότι η εικόνα της Εκκλησίας σκιάζεται και ενίοτε αμαυρώνεται από ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες, που λυμαίνονται το κύρος Της· από τις αδυναμίες και απροσεξίες κληρικών, καθώς και την εκμετάλλευσή τους από επικίνδυνους κακοθελητές. Σημείωσε δε ότι **το αίτημα της κάθαρσης προβάλλει σήμερα και πάλι ιδιαίτερα επιτακτικό, καθώς στον ιερό χώρο της Εκκλησίας υπάρχουν και επίορκοι, που αντί να διακονούν το Θεό και να αφοσιώνονται στο έργο Του, ασυδοτούν, ασχημονούν προκλητικώς σε δημόσιους χώρους και σκανδαλίζουν τον πιστό λαό.** Αυτοί πρέπει να αποβάλλονται της λειτουργίας, πρόσθεσε. Προς την κατεύθυνση αυτή, είπε, η Δ.Ι.Σ. εξέδωσε δύο Εγκυκλίους, μία προς τους Ιεράρχες στην οποία επισημαίνεται η ανάγκη μείζονος προσοχής κατά τις χειροτονίες νέων κληρικών, ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα εισόδου στον κλήρο ανώριμων και ανεύθυνων προσώπων, μερικά από τα οποία επιδιώκουν να συγκαλύψουν τα πάθη και τις αμαρτωλές επιθυμίες τους κάτω από τη δύναμη του ράσου, και μία προς τον Κλήρο στην οποία συνιστάται σε όλους προσοχή, αφοσίωση στο έργο τους και συνέπεια προς οικοδομήν του σώματος των πιστών. Περαιτέρω, ο Μακαριώτατος αναφέρθηκε στα μέτρα που έχει λάβει η Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών για την επισήμανση των σκανδαλοποιών και δήλωσε αποφασισμένος να πατάξει κάθε παρεκτροπή προκειμένου να προστατεύσει το κύρος της Εκκλησίας, προειδοποιώντας ότι δεν μπορεί να επιτραπεί στους ολίγους να αμαυρώσουν τον καθημερινό ιερό μόχθο και τους αγώνες των πολλών.

Ωστόσο, όπως τόνισε, **το αίτημα της κάθαρσης, όσο επείγον κι αν είναι και όποια ρεαλιστική ανάγκη και αν υπηρετεί, επιβάλλεται να ικανοποιείται με μεγάλη προσοχή, ώστε να αποφεύγονται αδικίες ή ανορθόδοξες λύσεις.** Δεν πρέπει, συνέχισε, να συγκαλύπτουμε τους ενόχους όταν τα αδικήματά τους

αποδεικνύονται με βάσιμα και νόμιμα στοιχεία και αντικειμενικότητα, αλλά και δεν πρέπει - παρασυρόμενοι από δημοσιεύματα του Τύπου που δημιουργούν κλίμα εκβιαστικό και θηρεύουν θύματα, τα οποία, αφού διασυρθούν δημόσια, ύστερα ενδεχομένως να δικαιωθούν - να αφήνουμε απροστάτευτους τους κληρικούς, σε αντίθεση με αυτά που επιτάσσουν οι Ιεροί Κανόνες, από επιπόλαιες ή ανεύθυνες καταγγελίες, που αποσκοπούν στην συκοφάντηση αυτών ή και του καθ' όλου πνευματικού έργου της Εκκλησίας προς εξυπηρέτηση προσωπικών, ιδεολογικών, θρησκευτικών ή άλλων σκοπιμοτήτων. Σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα των Κανόνων, παρατήρησε, η απαγγελία κατηγορίας κατά κληρικού, ιδία δε Επισκόπου, προϋποθέτει θεμελιωμένη έγκληση για συγκεκριμένο κανονικό παράπτωμα υπό μη κωλυμένου προς έγκληση κληρικού εγκαλούντος και βεβαιούμενη υπό δύο ή και πλειόνων, επίσης μη κωλυμένων προς μαρτυρία, ευυπόληπτων μαρτύρων. Δηλαδή, εξήγησε, αποκλείεται ρητά και κατηγορηματικά η παραδοχή από τα αρμόδια εκκλησιαστικά δικαιοδοτικά όργανα οποιασδήποτε καταγγελίας ή μαρτυρίας κατά Επισκόπου ή κληρικού, υπό ετεροθρήσκων, ετεροδόξων, σχισματικών, καθ' οιονδήποτε τρόπο ακοινώνητων, καταδεδικασμένων και ανυπόληπτων γενικά προσώπων.

Όπως σημείωσε, οι Κανόνες της κάθαρσης είναι απόλυτης ισχύος και μη εκχωρητέοι σε σκοπιμότητες, συμφέροντα ή πάθη. Ο Μακαριώτατος εξέφρασε την κατάπληξή του για την ευκολία με την οποία αρκετοί ασπάζονται και υιοθετούν ανεύθυνες και αδέσποτες φήμες - που διαδίδονται με στόχο το διασυρμό Επισκόπων για ανομήματα φανταστικά ή ίσως και υπαρκτά, αλλά μή δεόντως βεβαιούμενα- και μάλιστα οικοδομούν επ' αυτών αξιώσεις για κάθαρση και άμεση κίνηση της δικαστικής διαδικασίας, ή και τις διαδίδουν, ελαφρά τη συνειδήσει, ως εάν οι άνθρωποι μπορεί να σύρονται ως πρόβατα επί σφαγήν. Και ο αμαρτάνων ακόμη, συνέχισε, δεν παύει να είναι εικόνα του Θεού και να δικαιούται σεβασμού ως προς την αξιοπρέπειά του, πολύ δε περισσότερο όταν τέτοιες φήμες που δολοφονούν υπολήψεις, διαδίδονται και μεγεθύνονται από εκείνους που πιστεύουν για τους εαυτούς τους ότι είναι «καθαροί» ενώπιον Θεού, ενώ είναι γνωστό ότι οι Άγιοι αισθανόντουσαν ως οι πρώτοι αμαρτωλοί και αντιμετώπιζαν με αγάπη τους αμαρτάνοντας, προτιμώντες αντί του διασυρμού τον κατ' ιδίαν έλεγχο πρὸς διόρθωσή των.

Ο Μακαριώτατος υπογράμμισε ότι ήταν, είναι και θα είναι υπέρ της κάθαρσης, καθώς, όπως είπε, δεν μπορεί να γίνονται ανεκτοί στην Εκκλησία κληρικοί οποιοδήποτε βαθμού που σπιλώνουν την Αγία Ιερωσύνη και γίνονται παραίτιοι σκανδαλισμού του λαού. Του προσωπικού συμφέροντος οποιοδήποτε από εμάς προέχει το συμφέρον της Εκκλησίας· δε θα θυσιαστεί η Εκκλησία χάριν ημών, εμείς θα θυσιασθούμε χάριν της Εκκλησίας, σημείωσε. Όμως, συνέχισε, ο σκοπός δεν αγιάζει τα μέσα, που πρέπει να ελέγχονται με σχολαστικότητα, γιατί είναι προτιμότερο να αθώνονται δέκα ένοχοι ελλείψει στοιχείων, παρά να καταδικάζεται αβασάνιστα ένας αθώος. Περαιτέρω, επισήμανε ότι η Δ.Ι.Σ. και ο Προέδρός της, επί δύο περιπτώσεων Αδελφών Ιεραρχών που ήχθησαν ενώπιον της κατόπιν μηνυτήριων αναφορών, δεν επιδίωξαν ούτε τη συγκάλυψη των υποθέσεων, ούτε την αμνήστευση των ανομημάτων, όπως ήθελαν οι διασπειρόμενες ανεύθυνες ή κακόψυχες φήμες, αλλά την αντιμετώπιση της κατάστασης, με παρηρησία και υψηλό αίσθημα ευθύνης και αγάπης προς την Εκκλησία, προσφεύγοντας μόνο σε νόμιμα και θεσμικά μέσα και εφαρμόζοντας τους Ιερούς Κανόνες.

Τέλος, κάλεσε την Ι.Σ.Ι. να λάβει τις σχετικές αποφάσεις επί της προτάσεως που έθεσε στη Δ.Ι.Σ. για κατάργηση της απαλλαγής από τη στράτευση των υποψηφίων κληρικών, ως ένα μέτρο προνοίας για την ωρίμανσή τους, τη δοκιμασία τους και τη σταθεροποίηση της κλίσης τους.